

ת"פ 11197/12/13 - מוהדי ח'ואלד נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בחיפה

25.3.14

ת"פ 11197-12-13 מדינת ישראל נ' ח'ואלד(עציר)

בפני	כב' השופט כמאל סעב
המבקש/הנאשם	מוהדי ח'ואלד (עציר)
נגד	
המשיבה/המאשימה	מדינת ישראל - ע"י פרקליטות מחוז חיפה - פלילי

החלטה

1. לפני בקשה לעיון חוזר בהחלטת בימ"ש המחוזי בחיפה (השופט יחיאל ליפשיץ) מיום 21/1/14 (מ"ת 11215-12-13), לפיה הורה ביהמ"ש על מעצרו של המבקש עד לתום ההליכים המשפטיים המתנהלים נגדו בת.פ. 11197-12-13, של בימ"ש זה (להלן: "**התיק העיקרי**").
 2. ביום 25/02/14 הודיעו הצדדים כי הגיעו להסדר טיעון בתיק העיקרי שבמסגרתו חזר בו המבקש מכפירתו, כתב האישום המכיל שני פרטי אישום, תוקן. המבקש הודה בעובדות ועל פי הודאתו הורשע בביצוע עבירות של סיכון חיי אנשים במזיד בנתיב תחבורה, נהיגה נגד כיוון התנועה בכביש חד סטרי, אי ציות להוראות תמרור, אי ציות להוראות שוטר, סטייה מנתיב, מהירות בלתי סבירה, תקיפת שוטר וחבלה חמורה.
 3. בהתאם להסדר הטיעון הופנה המבקש לשירות המבחן לשם עריכת תסקיר בעניינו.
 4. ב"כ המבקש ציין כי המבקש פנה למרכז ההחלמה "תמר" לטיפול בנפגעי סמים ואלכוהול ואף התקבל לטיפול בכפוף לעריכת בדיקות רפואיות. ב"כ המבקש הגיש אישור קבלה לאישפוזית וציין כי במסגרת השהייה בחלופת המעצר יקבל המבקש טיפול פסיכו סוציאלי.
- עוד הפנה ב"כ המבקש לתסקיר וציין כי שירות המבחן המליץ על שחרור המבקש תחת פיקוחו לקהילה טיפולית בעמותת אפש"ר.

לטענת ב"כ המבקש יש לבחון אפשרות חלופת מעצר זו כחלק מחלופה מוסדית ואשר נקבע כי יכולה לקיים את

חובת ההגנה הראויה לציבור.

עוד טען ב"כ המבקש כי לאור תיקון 113 לחוק העונשין, הרי יש לבחון אפיק טיפולי ראוי כחלק מזכות הנאשם למיצוי הגנתו, שכולל בין השאר, הזכות להליך הוגן.

לפיכך, נתבקש בית המשפט לקבל את הבקשה ולהורות על שחרור המבקש לחלופת המעצר המוצעת, תוך הפנייתו לשירות המבחן לשם עריכת תסקיר מעצר שיבחן את המשך דרכו של המבקש בהליך הטיפולי.

5. מנגד ביקשה ב"כ המשיבה לדחות את הבקשה. ציינה כי בעוד כחודש ימים צפויה להתקיים ישיבה לשמיעת הטיעונים לעונש בעניינו של המבקש.

בימ"ש הורה לשירות המבחן להכנת תסקיר. שירות המבחן טרם נפגש עם המבקש וטרם החל בהליך הכנת התסקיר.

עוד ציינה ב"כ המשיבה כי המבקש הורשע בעבירות חמורות שעיקרן סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה ועבירות נלוות נוספות בתחום התעבורה ובאישום השני יוחסה לו תקיפת שוטר וחבלה חמורה. לטענתה, בגין עבירות אלה צפוי המבקש לעונש מאסר בפועל.

בנוסף ציינה ב"כ המשיבה כי מדובר במבקש שלחובתו עבר עשיר ובמי שנמלט מכוחות המשטרה בנסיעה פרועה, מעשים אלו מעידים על מסוכנותו ובעיקר היעדר ריסון עצמי מצידו, כך שאין מקום לחלופת מעצר בשל חוסר האימון שהפגין בהתנהגותו.

לטענת ב"כ המשיבה, בנסיבות אלו אין לשחרר את המבקש למסגרת שאינה סגורה לאורך כל התקופה.

6. בסוגיית שחרור נאשמים בשלב המעצר להליך גמילה, נקבעה כבר הלכה אשר סוכמה בבש"פ 6771/11 **דורון משלטי נגד מדינת ישראל**, (ניתן ביום 26.9.11), שם נאמר כי:

"השאלה אימתי ובאלו תנאים ישוחרר נאשם לחלופת מעצר בדמות טיפול גמילה זכתה להתייחסות ענפה בפסיקת בית משפט זה (לסקירה מפורטת ראו החלטת השופט י' עמית בבש"פ 1981/11 מדינת ישראל נ' סויסה (לא פורסם, 21.3.2011) (להלן: עניין סויסה)). הכלל הוא כי העיתוי המתאים לשקילת הליכי טיפול וגמילה מסמים הוא בשלב גזר הדין וריצוי העונש (ראו למשל: בש"פ 6599/10 מדינת ישראל נ' שושני (לא פורסם, 12.9.2010); בש"פ 1981/04 שפק נ' מדינת ישראל (לא פורסם, 9.1.2005); בש"פ 225/99 חושינסקי נ' מדינת ישראל, פ"ד נג(1) 140 (1999)). שחרורו של הנאשם לחלופת מעצר טיפולית בשלב הדין במעצר הוא החרגי לכלל, אשר יתאפשר בהתקיים

שלושה או שניים מבין התנאים הבאים: הנאשם החל בגמילה עוד לפני שביצע את העבירה שבגינה נעצר; סיכויי ההצלחה של הנאשם בהליך הגמילה הם גבוהים; יש בכוחו של הליך הגמילה ליתן מענה למסוכנות הנשקפת מן הנאשם (ראו: עניין סויסה; בש"פ 171/11 ליאור איתן נ' מדינת ישראל (לא פורסם, 16.1.2011)).

בבוחנו אם מתקיימים החריגים דלעיל, מגוון שיקולים מנחים את שיקול דעתו של בית המשפט, ובהם: מידת המסוכנות הנשקפת מהנאשם; עברו הפלילי של הנאשם; סוג העבירות המיוחסות לו; מידת כנות רצונו של הנאשם להשתלב בטיפול; נכונותו של מוסד מתאים לקלוט את הנאשם; גילו וההזדמנות שניתנה לו בעבר; והשלב שבו נמצא התיק העיקרי והזמן שנותר עד לסיומו (עניין סויסה; בש"פ 2644/11 דהנ' מדינת ישראל (לא פורסם, 7.4.2011)). עם זאת, חזר בית משפט זה חוזר והדגש כי אין מקרה אחד דומה למשנהו, וכל מקרה נבחן לגופו. כך בפרט בדונו בעבירות שבוצעו כתוצאה משימוש בסמים, בית המשפט "איננו כמין מכשיר אוטומטי, הפולט את פקודת המעצר כאשר הוא מוזן בנתון של עבירות סמים", אלא עליו לבחון את הנסיבות הקונקרטיות שלפניו (בש"פ 4185/03 אביטן נ' מדינת ישראל (לא פורסם, 14.5.2003); בש"פ 8791/10 לוי נ' מדינת ישראל (לא פורסם, 20.12.2010)).

ראו גם בש"פ 3418/10 נסים עוזרי נגד מדינת ישראל (ניתן ביום 9.5.10) ובש"פ 7511/06 ציון מרגי נגד מדינת ישראל, (ניתנה ביום 21.9.06).

7. לסיכום, יודגש כי בענייננו אכן מקומו של תהליך השיקום, לרבות הגמילה מסמים ואלכוהול הוא במסגרת הדיון בעונש וקביעתו - ראו גם החלטתי בתיק עמ"ת 34792-12-09 קליין נ' מדינת ישראל והפסיקה של בית המשפט העליון שהובאה שם.

8. כעולה מהפסיקה בית משפט יורה על שחרור לחלופת מעצר במרכז גמילה בשלב המעצר בנסיבות חריגות בלבד וזאת למשל כאשר הנאשם נמצא בעיצומו של הליך גמילה, וכן כאשר בית המשפט משתכנע כי רצונו של הנאשם להיגמל הינו כן ואמיתי וסיכויי להצלחה בטיפול גבוהים - ראו לעניין זה בש"פ 1117/05 פלוני נ' מדינת ישראל (ניתנה ביום 13.2.05); בש"פ 3036/08 עמראווי נ' מדינת ישראל, (ניתנה ביום 1.6.08); בש"פ 3977/09 כהן נ' מדינת ישראל, (ניתנה ביום 18.6.09); בש"פ 700/08 פלוני נ' מדינת ישראל, (ניתנה ביום 5.2.08) וכן בש"פ 6982/10 דני ארביב נ' מדינת ישראל, (ניתנה ביום 6.10.10) ובש"פ 1981/11 מדינת ישראל נגד אשר סוויסה (ניתנה ביום 21.3.11).

9. בעניינו של המבקש, שירות המבחן ערך תסקיר מעצר ביום 13.1.14, ממנו עולה כי הוא בן 27, לחובתו חמש הרשעות קודמות שבוצעו בין השנים 2009 - 2004, בין היתר, בגין עבירות סמים, רכוש, נהיגה ללא רישיון והפרעה לשוטר.

10. שירות המבחן ציין כי המבקש התקשה לבטא נזקקות ומוטיבציה לטיפול אינטנסיבי וארוך טווח במסגרת חוץ ביתית.

שירות המבחן העריך כי הסיכון להישנות התנהגות פורצת גבולות מצדו של המבקש ללא מעורבות טיפולית, הינה גבוהה.

שירות המבחן המליץ על שחרור המבקש לחלופה המוצעת בתנאי מעצר בית מלא והעמדתו בצו פיקוח מעצר וכן הפנייתו לאבחון בעמותת אפש"ר - לטיפול וגמילה מאלכוהול.

11. להערכתנו, אין בעניינו של המבקש טעמים מיוחדים ונסיבות יוצאות דופן המצדיקים שחרורו לחלופת גמילה כבר בשלב זה.

12. לחובתו של המבקש עבר פלילי מכביד הכולל בין היתר הרשעות קודמות בגין עבירות סמים, רכוש והפרעה לשוטר, כך שלא מדובר בענייננו בנאשם נעדר כל עבר פלילי.

13. מה גם, הדיון בתיק זה קבוע ליום 24.4.14, מועד שבו אמור שירות המבחן להגיש תסקיר קצין מבחן והצדדים יטענו לעונש, וניתן להניח כי גזר הדין ינתן בסמוך לכך או במועד קרוב.

מכאן שמועד סיום ההליך בעניינו של המבקש, אינו רחוק.

14. ב"כ המבקש הפנה להחלטת השופט ליפשיץ בה קבע כי:

" שחרורו (של המבקש) **למסגרת שאינה מוסדית, אינו יכול לעמוד, והוא מעמיד בסכנה שאינה סבירה את הציבור בכללותו**"

ולכן ביקש לשחרר את המבקש למרכז ההחלמה לטיפול בנפגעי סמים ואלכוהול, שיש בה את התנאים של חלופה מוסדית, לטעמו.

אך בהקשר זה ראוי להדגיש כי השופט ליפשיץ, בהמשך החלטתו, ציין כי באשר לשחרור נאשם לגמילה מוסדית יש להיעזר בהלכות שנקבעו בפסיקה ולשם כך הפנה לבש"פ 1981/11 מ"י נגד סויסה (ניתן ביום 21.3.11) ובש"פ 8806/13 מ"י נגד גנאיים, (ניתנה ביום 19.1.14) וקבע כי:

"... **ואם בנוגע לשחרור למסגרת טיפולית מוסדית להעמיד מגבלות ותנאים (שספק אם המשיב עומד בהם)...**" (הדגשה שלי - כ.ס.)

15. אשר על כן ועל יסוד האמור לעיל ולאור עברו הפלילי המכביד של המבקש, נסיבות העבירות ומהותן

והקושי שהביע המבקש בפני שירות המבחן להתחייב לתהליך טיפולי גמילה ובשל כך שההליך המשפטי בעניינו של המבקש, ככל הנראה, יסתיים בקרוב, נראה לי במקרהו של המבקש, אין מקום לשחררו לחלופת מעצר טיפולית, חלופה שיהיה בה כדי לצמצם את מסוכנותו.

16. בנסיבות אלה, אני מחליט לדחות את הבקשה לעיון חוזר.

ניתנה היום, כ"ג אדר ב תשע"ד, 25 מרץ 2014, במעמד המבקש, שהובא על ידי יחידת הליווי - שב"ס, בא כוחו עו"ד תומר בן חמו ובא כוח המשיבה עו"ד גב' ברזני.